

Arktiske utfordringer

Til tross for et glørete forsidebilde som gir assosiasjoner til Guantánamo Bay, er *Arktiske utfordringer* en seriøs trykksak. Fra sitt faglige utsiktspunkt ved Fridtjof Nansens Institutt (FNI) har Geir Hønneland i en årrekke vært en flittig bidragsyter til den såkalte «nordområde-diskursen» – et komplekst begrepslandskap hvor også vårt eget departement har og har hatt en sentral rolle, både som aktør og som studieobjekt. Flere av hans publikasjoner har tidligere vært anmeldt i *UDposten*. Enkelte av leserne vil kanskje særlig huske boken *Den nye nordområdepolitikken* for vel fire år siden, hvor Hønneland (sammen med sin medforfatter Leif Christian Jensen) foretok en frilynt og tankevek-kende dissekering av vår særnorske nordområde-politikks premisser, retorikk, innhold og retning.

Denne gang løfter Hønneland blikket fra det snevrere nordområdeperspektivet og tar steget ut på den bredere arktiske arena. Her byr han på en veritabel *tour d'horizon* som synes å favne det meste. Tematikken er gitt en kapitelinndeling som følger: (1) Arktis: befolkning, historie, politikk; (2) Miljø, ressurser og transport i Arktis; (3) Hvem eier Arktis?; (4) De arktiske samarbeidsordningene; og (5) Nasjonale strategier og konfliktpotensial i Arktis.

Alt sammen ryddig, strukturert og informativt, med underkapitler som systematisk tar for seg enkelttemaer som f.eks. «Norsk nordområdepolitikk og Arktis», «Levende marine ressurser» og «Delelinjekonfliktene i Arktis». Samt – ikke å for-glemme: Leseren vil også finne et avsluttende Kap.6, som nettopp er viet bokens hovedtema, i tillegg forsynt med et spørsmålstegn: «Arktiske ut-fordringer?»

Og her blir det etter denne anmelders syn nok så tynt. Ikke så underlig, egentlig, for hele den forutgående fremstilling bærer langt på vei bud om at dette er en del av verden hvor det meste er i grei gjenge. Diverse miljøutfordringer omtales riktignok som «betydelige», dog uten at forfatteren formidler dette budskapet på noen overbevisende alarmistisk måte.

Dette er ikke boken for den som søker etter dristige visjoner, provoserende påstander eller spenstige, ennsi kjetterske, analyser. Kritiske

spørsmål glimrer ved sitt fravær. Oppleste og ved-tatte forestillinger utfordres ikke. Som korrektiv til offisiell norsk politikk har boken derfor begrenset verdi.

Den er likevel ikke et dårlig produkt. Å pakke så mye nyttig informasjon og innsikt inn i en så-pass tynn blekke, er en bragd som det står respekt av. Bokens fremste fortrinn er dens solide fakta-formidling. Ulike rettslige og politiske problemstillinger fremstilles på en grei og rimelig kyndig for ikke å si «politisk korrekt» måte. Dette er tradisjonell folkeopplysning. Selv om boken åpenbart er skrevet for et noe bredere publikum (for-trinnsvis studenter), vil også UD's mange vitebe-gjærlige medarbeidere kunne ha nytte av den. Gjerne som et oppslagsverk, for repetisjon, bekref-telse eller dobbeltsjekking av kunnskaper som man har eller som man trodde at man var i besit-telse av.

At boken også har skjønnhetspletter, skal ikke stikkes under stol. Et irriterende eksempel er den gjentatte formuleringen (s.43 og s.92) om at fiskebestander i Barentshavet forvaltes av Norge og Russland «i fellesskap». Vi har riktignok et om-fattende og tildels velfungerende *samarbeid* innen fiskeriforvaltningen, men det er sgu ikke det samme. Deler av boken reflekterer en gjen-nomgående ukritisk aksept av politisk baserte forestillinger om hvordan klimaet vil utvikle seg. Forfatteren avslører en rekke steder (f.eks. s.73, s.74, s.80 og s.116) en selsom vankunne eller ren forvirring hva angår himmelretningene Øst og Vest (Nord synes å være enklere å forholde seg til, og Syd er rimeligvis hinsides bokens tematiske perimeter). På den annen side utviser Hønneland en fortjenstfull (og ellers sjeldent forekommende) ryddighet i bruken av de to meningsforskjellige betegnelsene «*Nordøstpassasjen*» og (den russisk-inspirerte) «*Den nordlige sjørute*» (se bl.a. s.16, s.66, s.108 og s.118). Bare dét er grunn nok til å anbefale boken!

Utstyrmessig er ikke boken all verden å skryte av (såkalt «limfrest/lettbind»), men innholdsmessig vel verd utsalgsprisen, som opplyses å beløpe seg til beskjedne kr. 298,-. •

Bokanmeldelse
Forfatter
Geir Hønneland.
Høyskoleforlaget,
2012, 139 sider.
Anmeldt av Odd
Gunnar Skagestad

22 Dette er ikke boken for den som søker etter dristige visjoner,...

22 Bokens fremste fortrinn er dens solide fakta-formidling.